

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani
a treia-oraă 10 bani.

Un târg în Valea-Hățegului.

Nu-'i lumină!

Nu-'i lumină! Eac'ășa putem striga cu toții. Și într'adevăr nu-'i lumină cum ea ar trebui să fie, nu, căci nu sunt luminători. Ba iertați, sunt luminători, adecă de aceia cari poartă acest nume, dar' nu luminează.

Vreau, iubiți cetitori, să vă arăt de astă-dată, că mulți din conducătorii sătești ce rău își implinesc datorința de luminători. Pe sate singuri doi luminători avem: preotul și învățătorul. Unul are să lumineze în biserică, celalalt în școală. Slujbele ce le au și le implinesc nu-'i vorbă, dar' mulți nu luminează.

Preotul face în sf. biserică slujba D-zeiască, ba une ori chiar și predici,

după puțină, din carte sau de rost, niște predici pline de latinizme puțin înțelese de popor. Descrie unele lucruri cari în stil popular așa de frumos le-ar putea spune în câteva vorbe înțelese, cum zic le descrie pe lung și larg împodobindu-le cu niște cuvinte de poate nici el nu le înțelege pe toate.

Eac'ășa, sunt scrise de prin anii 60 sau mai nainte, când ne îndopam cu latinizme.

Poporul merge acasă dela sf. biserică și vorbind, că popa lor a cetit predică și a spus poveste cum mai zic pe alte locuri, dar' de-l vei întreba că despre ce a vorbit nu știe să-'ți spue. Nu, că nu a înțeles nimic. Ba une-ori ascultă predica cu mare grijă până pe la jumătate, dar' se urește de-a mai

asculta neînțelegând nimica din vorbele ieșite ca dintr'o mașină de o formă și fără rost, ci doarme, doarme dus.

Sântem în veacul al 20-lea, în veacul luminii, dar' să mă iertați, de vom întreba cutare sătean: Bade, dar' de ce am ținut noi Rusaliile? Ce sărbătoare e aceea? sau Ispasu sau alte sărbători, mă prind că nice unul nu știe. El ne răspunde: d'apoi așa a lăsat Dumnezeu să fie sărbători, ca să mergem la biserică. Eată dar' sporul luminării poporului în biserică.

Tot așa stăm și în școală cu catechizarea. Întrebi cu ocaziunea esamenelor: Măi băiete, de ce sărbătorim noi Paștile? Ne va răspunde în multe locuri: D'apoi ca să mâncăm ouă roșii și colaci. Crăciunul ca să umblăm la colindat etc.

Vina nu e aci a nimăru, făr' a preotului catechet sau a învățătorului, care înlocuiește mai totdeauna pe catechet.

Nu mai bine stă și învățătorul în privința asta. El îndoapă băieții în școală cu lucruri de rost, apoi cu gramatica și sintaxsa, ear' de vom cuteza a întreba pe cutare elev că de ce-a tunat (durduit) când a ploat, ne va răspunde sigur că umblă Ilie cu căruța aia de foc, — pentru-că așa 'i-a spus tatăl său. Dacă îl întrebi că de unde plouă, îți răspunde că din cer.

Eacăsa stăm noi în multe părți cu luminătorii poporului. Ne îndoapă mintea cu cine știe ce, de cari n'avem lipsă nici-când.

Și la asta nu ne-am socotit încă! Ne căim că poporul nostru nu dă înainte în cultură, ear' că ce-'i cauza nu căutăm.

În celea mai multe sate nu e nici pomeană de vreo societate. Conducătorii își văd de lucrul lor, iar poporul geme sub prostie. Unii zic, că nu-i bine să te ocupi cu poporul, că de te bagi în tărăte te mănăcă porcii, alți-s chiar și de părerea, că poporul nostru mai bine 'i-a mers până n'au avut atâți semidocti și până nu a mai știut de atâta școală.

În unele locuri se căiește învățătorul că ar vrea se facă teatru cu poporul, dar' popa nu-'l lasă zicând, că nu se plătește pentru niște proști. În alte locuri învățătorul se căiește, că el ar face multe, dar' nu cutează de preotul său, care nu prea are voie de acestea, ear' puiul (inv.) nu cutează să se facă mai mare ca cloșca. Preste voia președintelui nu poate face. Să poate că în multe locuri se fie un preot harnic, dar n'are ajutor. În puține locuri avem să vedem pe preot și învățător pe o minte. În celea mai multe locuri unul trage cia și celalalt hois și așa carul rămâne locului, nu se mișcă nice într'o parte.

Școala e școală, dar biserica încă e școală. Până când nu aveam școli, biserica era școală.

Cunosc comune unde unii dintre poporeni ar face ceva, dar după-ce conducătorilor nu le pasă de ei, rămân cu multe planuri în gând și n'au ce face, și fiind-că nu să ține de oficiu, nu poate să-i tragă la răspundere nime.

Avem o singură societate, care are de scop luminarea poporului român de sub coroană Sf. Ștefan și nu e sprijinită de popor. Nu, că nu știe ce e aceea.

În luna August vor fi sărbări mari la Sibiu. Multe lucruri frumoase se vor vedea acolo. Despre sărbările acestea ar trebui să știe tot Românul.

Și credeți că vor ști? Ce frumos ne-ar ședeă dacă fiecare sat românesc ar fi reprezentat acolo prin un trimis sau doi. Ba ne-ar sta bine și frumos dacă preotul cu învățătorul ar fi nesmintit acolo, ducând cu ei și alți fruntasi mai cu dare de mână.

Nu 'i lumină! Aprindeți lumină conducătorii poporului! Aprindeți lumina, că-i întunec!

Chimu.

Procesele „Foi Poporului“.

Primul proces al »Foi Poporului«, cum cetitorii își vor aduce aminte, s'a ținut în Sibiu, fiind osândit redactorul Silvestru Moldovan la 30 cor. pedeapsă. Făcându-se recurs, tabla reg. din Cluj a urcat în ședința sa din 26 Maiu c. pedeapsa, în total la 140 cor.

Anglia și Japonia. Prințul japonez, Arisugava, care a fost în Berlin la cununia prințului moștenitor german, a sosit în Londra ca oaspe al regelui Angliei. Prințul a declarat, că mergerea lui în Londra stă în legătură cu înnoirea tratatului de alianță dintre Anglia și Japonia.

Intru amintirea lui Cipariu.

— Sărbări în Pănade și Blaj. —

S'au împlinit o sută de ani dela nașterea marelui nostru învățat: Timoteiu Cipariu. Intru amintirea acestui mare bărbat, care a lucrat mult pe terenul științei, îndeosebi a filologiei (știința despre limbă) și istoriei române, ducând înainte știința și cultura română și făcând fală numelui de Român, s'au aranjat sărbări frumoase în Pănade și în Blaj.

Activitatea lui Cipariu.

Timoteiu Cipariu s'a născut la 1805 în Pănade, un sat în apropierea Blajului, și a trăit în Blaj, ocupând însemnate deregătorii bise-

ricești, lucrând cu mare iscusință și străduință pe terenul științei și luând parte la toate lucrările naționale din veacul trecut.

La 1848 la adunarea din Blaj a fost unul din cei 10 secretari, apoi membru în comitetul națiunii rom., deputat în dieta transilvană (1863—4) etc. Dar' în afară de aceste el a dezvoltat o mare lucrare pe teren cultural.

»Inima lui românească și încrederea bisericeii și națiunii române — zice canonicul Bunea în vorbirea sa despre Cipariu — 'l-au făcut să lucre neobosit în fruntea celor mai înalte așezăminte culturale și naționale. Douăzeci și unul de ani (1854—1875) a condus gimnasul din Blaj ca director, dezvoltând în același timp mare activitate în mai multe oficii bisericești, ca vicar general arhiepiscopesc, asesor consistorial, președinte la tribunalul matrimonial de a 2-a instanță și ca administrator de fonduri archidieceșane. De școalele din Blaj, de pe a căror catedre 50 de ani a răsunit glasul lui lin și blând, nu-'și uită nici la moartea sa, căci a întemeiat o fundațiune de 40.000 cor. din care să se poată ajuta clerici harnici și gimnaziști eminenti, să se susțină școala de fete din Blaj și preotul și dascălul din satul său natal, Pănade. A purtat demnitatea de canonic 45 ani, din cari o parte și ca preposit. A fost membru fondator și vice-președinte al »Asociațiunii« până la 1877, când 'l-a ales președinte. A îmbrățișat cu căldură înființarea unui fond de teatru român. Academia română 'l-a chemat între membrii ei ordinari, îndată la întemeiere, la 1866, ear' mai târziu 'l-a ales vice-președinte. Vaza de care se bucură în clerul bisericeii sale, îl ridică în 1868 între candidații pentru scaunul metropolitan. Numele lui s'a vestit departe și peste hotară, căci »Societatea germană orientală« l-a ales membru ordinar.

Cu deosebire pe terenul limbei și literaturii române a lucrat Cipariu cu mare erudiție, stăruind pentru unitatea limbei române și introducerea literelor străbune-latine, în locul slovelor cirile. Pe acest teren în deosebi a scos el scrieri de mare preț, cari îi fac numele nemuritor.

Cipariu 'și-a încheiat viața sa laborioasă la 1887 în Blaj, unde s'a și înmormântat, în cimiterul bisericeii parohiale. Pe crucea dela mormânt, de marmoră sură, se află următoarea inscripție: »Timoteiu Cipariu, Preposit capit. n. în Panade, 21 Febr. 1905. rēp. în Blaj 8 Sept. 1887. Pauseze în pace!«

FOITA.

Peșitorul.

Monolog de Chimu.

Iartă-mă!... Earăș ne vedem față în față. Sau nu mă cunoașteți?... Ei, spuneți noa?... Ha! Ha! Ha! Vă cunosc de pe față că stați nedumeriți... Ha! Ha! Ha! Îmi vine chiar să rid dacă vă ved stând așa înholbați cătră mine... Ei, nici acum nu mă cunoașteți?

(cântă) Ei, ei, ei chiar m'ați uitat,
Ei, ei, ei chiar m'ați uitat,
Ei, ei, ei și vai de mine
Că nu mă cunoaște nime!

Ho! ho! Stați numai! Eu sunt ficiorul lui Cesta din vestitul sat Cela, ce zace dela dvoastre spre nord-sud-vest-ost.

Așa-'i că acum mă cunoașteți; eu sunt vestitul Mitruț, și umblu de 19 ani să mă

însor, dar' încă nu 'mi-am aflat pe plac. Iată dar' eu sunt eu.

(cântă.) Eu sunt vestitul Mitruț
Ce umblu iarna desculț,
Umblu, umblu să mă 'nsor
Că duc de guriță dor.

Fostam eu mă rog a peși preste tot locul, chiar și pe la d-voastră când eram încă tinerel c'am de douăzeci și zece (să fie între noi zis, acum numai unu de-a mai trece sunt de patruzeci și zece,) dar' neaflându-'mi pe plac, m'am tot dus ca țiganul cu iapa.

Azi iată-mă earăș în mijlocul d-voastre. Ei și pentru-ce nu-'mi afiu eu pe plac? Voiți să vă spun? Ha! Ha! Ha! Văd că ați vrea să știți și mai cu seamă fetele, cari fie între noi zis, toate ar aștepta să le peșesc, ei pardon, să le dau pace.

Dar' mă rog! Trebuie să stau strîmb și să grăesc drept. Eu nu am putut să iubesc nici o fată din cauza că ele totdeauna 'mi-au spus că nu mă iubesc. Ei și judecați dară d-voastră, cui păcatele 'i-a veni să se îndrăgească,

în cineva, când înainte îi spune, că: nu te iubesc. Care dintre flăcăii mai cuminte, cum doar' sunt și eu, ar putea să o facă aceasta? Nice unul. Așa?

(cântă.) Sunt flăcău neînsurat
Și toate fetele mi plac
Dar' apoi ele pe mine
Uf! Nu vă spun, că 'mi-e rușine!

Din ce causă nu mă iubește nici o fată nu știu! Frumșetea mea nu e întrecută de nici un tiner de etatea mea. Am cap destul de mic; ochi destul de mari; nas roman destul de mare; gură destul de largă; buze destul de groase; urechi destul de mari; gât destul de subțire; am mâni destul de scurte, picioare destul de lungi; ghețe destul de rele; pantaloni destul de strîmți; cabat destul de larg. Cum zic sunt destul de îndestulit cu mine și totuș pășesc ce pășesc.

(Va urma.)

In Panade.

Despărțământul Blaj al »Asociațiunei« noastre și-a ținut adunarea sa generală în Panade, în 19 Iunie c. a doua zi de Rusalii, deschizând în satul natal al lui Cipariu șirul sărbătorilor întru amintirea marelui bărbat.

În biserica din Panade s'a slujit o liturgie, de prof. I. F. Negruțiu cu asistență numeroasă. Predica a rostit-o tot dl Negruțiu, dir. despărțământului, arătând însemnătatea lui Cipariu pentru renașterea limbei române.

În adunare, ce s'a ținut după slujbă, pe lângă lucrurile administrative, punctul de competență l'a format conferența dlui prof. Alex. Ciura »Ceva despre Cipariu«, în care a schițat în cuvinte călduroase activitatea lui Cipariu.

Cu prilejul acesta s'a aranjat și o expoziție în școală, în care au prevalat țesăturile de casă. Mai multe țărane au fost premiate pentru frumoasele lor țesături.

La orele 11/2 s'a dat un banchet, ear' șirul sărbătorilor s'a încheiat cu concertul și petrecerea cu dans și cu prelegere populară. Sărbarea preste tot a fost foarte frumoasă.

În Blaj.

Impunătoare au fost sărbătorite în amintirea lui Cipariu, date în Blaj, Duminecă în 25. Iunie c. După slujba dzească, a ținut o vorbire-predică minunată vrednicul canonic și istoric al nostru Dr. Augustin Bunea, arătând în colori vii valoarea lui Cipariu. După prânz a ținut o ședință festivă societatea de lect. a tinerimii gimn. cu un program bogat. Amintim, că »Unirea« a scos un număr deosebit, plin de aprecieri și amintiri despre Cipariu, ear' prof. Dr. I. Rațiu a scos în tipar o carte prețioasă: T. Cipariu, viața și activitatea lui. — Blajul și-a arătat impunător recunoștința față de marele său fiu și a națiunii.

† Zeno Mocsonyi de Foen.

Din Budapesta ne-a venit săptămâna aceasta o tristă știre. Luni dimineața a reposat acolo un membru al ilustrei familii Mocsonyi, Zeno, un fiu al neuitatului Antoniu Mocsonyi și văr cu marele nostru învățat și filantrop Alexandru Mocsonyi. Reposatul a fost în vârstă de 63. ani și a reposat de o boală cancerală (rac), de care suferea mai de mult. Moartea l'a ajuns în Budapesta, unde mersese să-și caute de sănătate. În mormântarea s'a făcut Joi, în cripta familiară din Foen.

Din viață.

Zeno Mocsonyi de Foen s'a născut la 1842 în Prișaca (comit. Caraș-Severin), și a învățat gimnaziul și drepturile în Viena. Ocupația plăcută a lui a fost economia de câmp, cultivând moșiile familiare, dar pe lângă aceste a luat parte la toate actele noastre naționale și culturale-bisericești. A fost deputat dietal (naționalist), apoi deputat congresual și sinodal, a luat parte la întemeierea celor mai mari foi de-ale noastre și s'a interesat de toate mișcările noastre, pe toate terenele, spriginind cu dărnicie cu deosebire întreprinderile culturale și economice-financiare.

Poporul român a pierdut în Zeno Mocsonyi un devotat și mare fiu al său. Fie-odichna lină!

Invitare de abonament.

In curând se împlinește earăși un jumătate de an în vîieașă „Foi Poporului“. Credincioși programului de-a lumina, sfătui și îmbărbăta poporul în lupta lui pentru propășirea economică, morală și pe toate terenele riuții, vie „Foaia Pop“ a stăruit ca din an în an să satisfacă mai mult îndatoririi, ce 'șt-a impus.

De aceasta nîsuișă va fi călăuzită și pe viitor „Foaia Poporului“; ea va lucra tot în direcția veche, stîndu-se a introduce îmbunătățiri tot mai multe, pentru ca să fie vrednică de numele ce 'șt-a ales. Sîntem convinși deci, că lucrăm, nu în interesul ei propriu, ci al poporului român, a cărui înaintare ne zace tuturor la inimă, când rugăm pe abonații de până acum să o aboneze și mai departe și. mănăși de dragoste față de deapropoale, să îndemne și pe alții, ca să o aboneze.

„Foaia Poporului“ cuprinde în fiecare număr al său materie bogată, referitor la tot ce interesează publicul românesc. Ea ar trebui să nu lîpsească din nici o casă românească, căci pe lângă știrile politice și din lumea mare cuprinde și povești și sfaturi din economie și viața practică.

Afară de acestea ea apare ilustrată în fiecare număr.

Și cu toate aceste prețul abonamentului e mic, așa că luând în socotînță mărimea ei, „Foaia Poporului“ este cea mai ieftină foaie românească.

Prețul abonamentului rămîne același și anume:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg 4 cor.
Pe un jumătate de an 2 cor.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg 10 franci (lei).
Pe o jumătate de an 5 franci.

Rugăm pe toți a răspândi foaia noastră dar' îndeosebi rugăm pe aceia, a căror abonament se sfîrșește cu finea lunii Iunie, să-și înnoiască cât mai curînd abonamentul.

Administrațiunea
„Foi Poporului“

Un târg în Valea-Hategului.

— Vezi ilustrația —

Chipul nostru de azi ne înfățișează un târg din o comună din frumoasa vale a Hategului. Tîrgoveții sunt aproape toți Români, în porturile lor pitorești și deosebite, după după cum se află ele pe satele din aceasta parte a țării.

DIN LUME.

Pe când pe câmpul de resboiu nu s'a întîmplat nimic nou, din Rusia vin știri despre noue și mari rescoale de-ale muncitorilor în Polonia rusească. Rescoala se răspîndește în toate părțile.

Rescoală în Lodz.

În orașul cu fabrice, Lodz, din Polonia rusească s'a iscat Joia trecută o primejdioasă rescoală. Mii de muncitori au încetat cu lucrul în fabrice și au făcut baricade (zăgazuri) pe strade. Împotriva lor s'au trimis 4 regimente de infanterie, un regiment de Căzaci și unul de dragoni. Soldații au grele lupte. Morții și

răniții sunt cu miile. Luptele continuă și acum. Ulițele sunt pline de ruine, lampel sunt sdrobite. În mai multe locuri resculații au aprins și au aruncat bombe.

Lătirea rescoalei.

Rescoala pornită din Lodz, se lățește în toate părțile. În Varșovia situația e foarte primejdioasă. În guvernamentul Volhinia și Kovno s'a reșculat țeranii contra Jidanilor. În ținutul Lodzului s'au proclamat starea de asediu. În localitatea Censtochau asemenea s'au ivit turburări sângeroase.

Știri mărunte.

În Peking s'a publicat oficios, că China va primi preste 12 ani constituție. În acest timp se introduc reformele de lipsă.

În locul lui Delianis a fost numit primministru al Greciei Ralli, care a format noul guvern.

De-ale școalei.**II.**

Vorbînd de-ale școalei, trebuie să știți, că copii au să umble regulat la școală.

Pentru ori-ce neglijență în punctul acesta, părinții ar trebui trași la răspundere, respective pedepsiți. De fapt însă lucrul nu e așa. În ziua de azi în multe comune se neglijă acest obligament, notarul nu se interesează de școala populară, nu voește a pedepsi pe părinți, de o parte pentru-că judele ori sub judele e rudenie cu așa și cu celalalt, de altă parte pentru-că notarul vorbește, zicînd: la ce să pedepsești, vezi că sunt săraci. Ear' voi oameni buni, dacă odată se întîmplă de vă pedepsește, vă resculați asupra bietului dascăl, ca-și-cum el ar fi de vină, că vă belește, că nu știu ce. Aci încă am să vă spun ceva. Dînsul e dator să o facă, ca pe voi cari nu vă trimiteți pruncii vostri la școală să vă arete la pedeapsă, căci legea îi poruncește așa. Însă el poate arăta, dacă nime nu împlinește legea. Sînt între voi mulți cari ziceți: ce să-mi trimit copilul la școală tot nu știe nimic, de doi ani umblă acum și nu știe.

Vă dau tot dreptul, dar' să-mi dați și voi mie. Copilul vostru când e de șase ani îl trimiteți la școală și umblă o săptămână sau două, când mai apucă și învățătorul a mai dascăli la el și vede că acum nu tot vreme de joc e, merge acasă și mâne nu vine, căci nu are cine să-l măie. Poimîne ear' nu, până-când ne aflăm la finea anului și ce vedem? copilul vostru abia a fost la școală într'un an mult zic 30—40 zile.

În anul al doilea, atunci e harnic a mîna caii la plug, ori a griji de vite, în al treilea an poate săpă, îl duceți la săpă. Așa dar' nici școala nu poate băga cu tolcerul de dreptul minții în ei. Când sînt copii mari să află că nu știu nimic, ear' vina o puneți pe învățător că nu învață bine. Să știți însă că și învățătorul, umbla la săpă dacă la plug când el a învățat, nici-când nu putea fi învățător. Deci vina că pruncii vostri nu prea știu nimic nu dascălii o poartă, ci voi înșivă că nu-i purtați la școală după cum se cuvine. Purtați-i la școală și toate vor fi bine.

Statul are față de școala populară datorință de a-i oferi sprijin material și moral, fiindcă numai prin școale își vor putea câștiga indivizii idee mai în altă despre viață, spre a-i reținea dela fără de legi și a deveni cetățeni folositori.

Condiția existenței statului e cinstirea legii. Cuprinși de adâncă mâhnire vedem însă, că legile nu se duc la îndeplinire.

Vedem dar' că școala poporală nici din o parte nu e spriginită.

I. A. Toboleanu, inv'

Scrisori pedagogice.

XV.

Stimate Prietine!

Nu pot să mă opresc, în a înșira și pe alți tăcători de rele, deși doară ar fi sosit timpul, ca să întorcem foaia scrisorii și să începem a ne slătuși și asupra făcătorilor de bine. Conced, că dorința ta e justă și la timp venită, dar' să-mi permiți a-ți răspunde cu o vorbă filosoficească: Tot ce nu e așa — precum 'mi-am luat voie a picta vre-o câteva tipuri de oameni răi, — sunt natural oameni buni, oameni de omenie.

Dar' să nu te superi, dacă încă nu curm firul povestilor mele, căci zace prea mult în firea mea, de-a nu mă mulțumii cu o tratare rapidă a subiectului ce 'mi-am ales, ci mai virtos e în firea mea de-a merge tot mai adânc în chestia, ce mă preocupă, până-ce voiu fi eshauriat tot materialul.

De astă-dată îmi vine în minte să însemn ceva despre așa numiții »gazdele tâlharilor« sau cum le-am zice noi, domnii, »ocrotitorii pungășilor«.

Știți doară bine, că hoțul nu poate fura, dacă nu va avea și gazdă, care să ascundă ce a furat. Tâlharul de obicei își are gazda sa. Acesta îl slătuște să meargă colo și colo, că acolo e treabă bună.

Pe sate mai ales temeiile fac slujba asta, căci astfel de temei, cât e lumea nu merg la hotar. Pe ele nu le poți scoate din culcătoare, să înjugi patru boi. Pe ele nu le arde soarele; nu le clocește căldura. Și cu toate acestea nu sunt lipsite, ba o duc chiar bine, de mai mare 'ți-e mirarea cum și pe ce cale.

Când te fură să știi, că hoțul n'a venit de peste hotare. El e un vecin de al tău, ba de cele mai multe-ori chiar neam de aproape care mult s'a ocrotit pe la masa și casa ta. Așa e mulțumita oamenilor ca a cânilor, cari mușcă mâna care le-a dat bucătura.

De multe-ori cei-ce sunt în slujba ta, fie că sânt zileri sau celesi, te fură, căci ei știu mai bine treburile. Și acestia poate-că nu te-ar păgubi dacă n'ar fi gazda hoțului, că ea îi îndeamnă, ea le dă planul, ea îi slătuște, cum și ce să facă.

Ai o servitoare la munte, în mâna căreia ai încredințat atâtea sau atâtea oi. Aștepti să-ți dea seamă de laptele, untul și brânza făcută, când zice că cutare vacă, ori atâtea oi au pierdut din lapte, ba că e pășune rea. Și dacă te duci în fața locului și-ți mulgi însuși oile și vacile tale, te trezești, că a mințit.

După asta frecându-ți după cuviință nițel hirean pe la nări, crezi că vei avea liniște. Nici pomană de liniște, căci satana e invențios și-ți dă altfel de gânduri cu cari să te înșele.

Vine acasă și spune, că smântână nu are să aducă, că 'i-a furat-o, fiind dusă după oi, cari treceau în țarină. Ce să faci, o crezi la început, ear' când furătura se tot repetază nu 'i-o mai poți crede, că e prea groasă.

Ea nu ar fi venit la gândul ăsta, dacă vecinul tău cu coliba »gazda hoțului« nu 'i-ar

fi dat ideea. Așa e. Asta să întemplă pe satele muntoase.

Ai la lucrul tău pe cineva timp mai îndelungat. El știe, când te culci și când te scoli, îți știe toate potrozurile căsii. Te trezești numai în o noapte, că-ți înștrăinează pânza dela capul patului, unde dormiai. Il știi cine e, dar' nu-l poți prinde, că gazda hoțului aproape fiind, a știut bine să pituleze.

Altă-dată te trezești des de dimineață, că ți-a înștrăinat o grămadă de saci cu bucate, Știi foarte bine cine este. Poți jura că acela e, dar' nu poți pune mâna pe el, că gazda hoțului a știut se ascunză bine. Așa sânt gazdele tâlharilor. Ei sânt ursitorii și apărătorii faptelor rele. Ei nu fac altceva, decât pândesc toată ziua și cunoscând toate treburile casei tale, merg pe sigur.

Nu-i prinzi odată, nu de două-ori, dar' tot trebuie să-ți pice în brânci și atunci vai și amar de sufletul lor.

Astfel de oameni ar merita să fie spânzurați de limbă, că mănăcă avutul omului câștigat cu multă durere.

Să nu creadă că vor rămânea ne descoperiți, căci nu vrea Dumnezeu să-i mai rabde. Blastemul lui Dumnezeu asupra lor și asupra fiilor lor, căci voesc să trăiască în nelucrare!!!

Chiar dacă 'i-am ierta noi, Dumnezeu nu poate să-i ierte, că e prea mare păcatul lor. A lor e păcat strigător la cer.

Dr. Petru Span.

De lângă Năsăud.

Adunarea înv. gr.-cat. »Mariana«
în comuna Mocod.

(Urmare și fine).

După aceste urmează, conform pct. 7 din programă: cetirea raportului delegaților filialei, despre rezultatul examenelor anului școl. expirat 1903/4 dela școlile confesionale, aparținătoare acestei filiale, raport cetit prin secretarul Macedon Linul, învățător la școala normală din Năsăud, — din care se constată: progresul dovedit la acestea școale, nrul puterilor didactice angajate, nrul elevilor obligați la școale, înscriși și prezenți la examene etc. etc. Din acest raport se constată între altele, că în celea 18 comune, aparținătoare acestei filiale funcționează în total 37 învățători, cari conduc, 2206 elevi ceea ce vine pe un învățător circa 59 elevi.

În fine, după pertractarea câtorva scrisori sosite la timp biroului, adunarea hotărăște ca loc al viitoarei adunări, comuna Bichigiu.

Urmând punctul ultim din programă: alegerea biroului reuniunii, adunarea realege prin aclamațiuni și cu însuflețire pe vechiul birou, în persoanele: Ignățiu Seni, președinte și Macedon Linul secretar, ambii din Năsăud. — După care președintele mulțumind membrilor pentru interesul dovedit și disciplina observată, mulțumind oaspeților pentru viul interes și bunăvoință arătată către reuniunea »Mariana« și scopurile ei, mulțumind în special Rvds. dn. Vicariu pentru bunăvoința și dragostea ce neconținut o arată către învățătorime și școala românească din acest ținut, mulțumind în fine inteligenței și poporului din Mocod

pentru strălucita primire făcută reuniunii, închide ședința, între entusiaste urări de »să trăiască«.

Terziu de tot, abia pe la 2 ore p. m. se încep banchetul în vasta sală a școlii confesionale. Atât la banchet, cât și în decursul adunării, reuniunea a avut onoarea a saluta în mijlocul său pe numeroși și distinși oaspeți, între cari amintesc cu bucurie pe M. O. domni: Gavril Vêrtic, jude reg. de tribunal în pens. în Bistrița, George Vêrtic, jude cerc. în Năsăud, Alesandru Haliță, prof. gimn. în Năsăud, Alesandru Pălăgieșiu, notar în Năsăud, precum și mulțime de preoți veniți din depărtări, apoi primăria comunală, senatul bisericesc-școlastic și mulțime de popor.

Notez încă cu plăcere la acest loc și împrejurarea aceea, că cu ocaziunea acestei adunări M. O. D. Gavril Vêrtic s'a făcut membru fondator al reuniunii noastre, oferind și 20 coroane pentru premiarea școlărilor eminenti și George Vêrtic, jude cerc., oferind 25 cărțile morale și instructive, ce s'au împărțit ca premii școlărilor la esamene, dovadă vie aceasta, cât de mult știu a-și prețui și iubi poporul în mijlocul căruia s'au născut.

Laudă se cuvine a aduce la acest loc preotului comunei Valeriu Vêrtic, notarului Gavriil Ceuca și cassarului comunal Alexa Pop, cari conștii de chemarea lor ca conducători și factori de căpetenie ai acestei comune românești, au știut, alături cu învățătorii de acolo, a se achita în mod atât de demn de datorințele lor ca fruntași ai comunei, ceea-ce le servă spre cinste și onoare atât lor, cât și comunei întregi, care poate fi mândră, că la cârma ei se află astfel de conducători.

În decursul banchetului, — servit cu multă competență și dibăcie de către dna Densușian, amabila soție a zelosului învățător Romul Densușianu, — s'au ridicat multe și călduroase toast: pentru episcop, pentru vicar, pentru președintele filialei, pentru fruntașii comunei, ca comitet aranjator, pentru învățătorime, pentru popor etc., astfel că abia către orele 5 seara, se sfârși banchetul oficios și toastele, pentru-ca apoi încă și cu mai multă însuflețire să se continue liber și nejenat veselie și cântările românești.

Noaptea se lăsase de-a binele preste frunțașă comună grănițarească Mocod și ea cuprindea încă în sinul său, cu cunoscuta ospitalitate românească, pe numeroșii oaspeți rămași: preoți, învățători etc. pe a căror fețe se cetea bucuria și însuflețirea, după o zi rodnică, petrecută în fapte bune și folositoare.

Erau ore târzii din noapte, când oaspeții începură a se rări, depărtându-se la ale lor cu frumoase și scumpe impresii și amintiri de Mocod și bravul său popor, pentru a se revedea apoi la anul în mijlocul poporului din Bichigiu, unde reuniunea »Mariana« se presintă pentru prima-ora cu lucrările sale.

Poporeni români dela Bichigiu: La revedere, la anul!

M. L.

PARTEA ECONOMICĂ.

Curățirea sămânței de trifoiu.

Mai înainte de asta cu câțiva ani, nu prea întrebau nici neguțătorii și nici cumpărătorii, dacă sămânța de trifoiu e bine curățită de aurelie sau nu, ci o cumpărau fără multă controlă, numai să fi fost cât mai frumoasă la vedere. Astăzi însă sau mai schimbat împrejurările și atât neguțătorii, cât și cumpărătorii sânt cu mai multă băgare de seamă, de oare-ce s'au c'am păcălit atât unii, cât și alții.

»Aurelia« este un fel de parazit, un fel de rîie, cum s'ar zice, care crește prin sămănăturile de trifoiu și pe unde se încuibeză odată într'o măsură mai mare, pe acolo îl face de pierde cu desăvîșire în timpul cel mai scurt. De aceea economii de rînd mai numesc parazitul acela și »rîia trifoiului«. Sămînța »areliei« are multă asemănare cu a trifoiului, din care cauză nici nu o poate cunoaște ori și cine.

Fiindcă parazitul susnumit a făcut în timpul din urmă multă stricăciune cultivătorilor de trifoiu, în cele din urmă s'a văzut silit chiar și guvernul, ca se controleze mai deaproape și sămînțele de trifoiu puse în vânzare. Astfel prin art. de lege XII din 1894 §. 51 și art. XLVI din 1895 se urmăresc și pedepsesc aspru acei neguțători și economii, cari pun în vânzare sămînța de trifoiu necurățită cum se cade de »aurelie«. De aceea în înțelesul legilor mai sus, sămînța de trifoiu pusă în vânzare trebuie să fie esaminată de o stațiune de controlă de-ale statului, după care controlare apoi prin gura sacului se trage o sfoară, ear' capătul aceleia se plumbează.

Măsura aceasta luată din partea statului e de mare însemnătate pentru cultivătorii de trifoiu, cari până acum trebuiau se cumpere tot felul de sămînță necontrolată, ba une-ori chiar și amestecată și cu năsip mai fin, bine ales și cernut.

Neguțătorii de sămînță de trifoiu, sînt astăzi foarte băgători de seamă la sămînța pe care o cumpără de pe la economii, de o parte pentru ca se nu poată fi urmăriți și pedepsiți din partea organelor administrative, de altă parte pentru ca să nu-și compromită nici firmele lor, pentru-că economii, cari cumpără odată asemenea sămînță, pe viitor de sigur că se vor feri apoi de a mai cumpăra sămînță dela același neguțător. De aceea astăzi și neguțătorii mai vestiți de sămînțe, fac o adevărată vîntoasă, ca se poată ajunge și el la o astfel de sămînță naturală, care se fie cât se poate mai curățită de gozuri.

Mai înainte atât neguțătorii de pe la noi, cât și cei din străinătate, cumpărau sămînța de trifoiu de pe la cultivători, așa brută sau naturală. După aceea se apucau și 'și-o alegeau și cu ajutorul unor anumite triure, după cum le plăcea. Astăzi însă și față de sămînța naturală, cultivătorul trebuie să garanteze, că de pildă într'un chilogram nu sînt mai mult ca 10 grăunțe de aurelie.

În urma măsurilor luate în timpul din urmă atât din partea guvernului, cât și din partea neguțătorilor de sămînțe, apoi în urma aflării deosebitelor triere pentru curățirea sămînțelor de trifoiu, se poate zice că astăzi nu mai poate apărea pe piață sămînță, care se nu fie pe deplin curățită de gozuri. Dacă totuși mai sînt și astăzi economii, cari cultivă asemenea sămînță necurățită, apoi aceia sînt chiar ei inșiși de vină, fiindcă o cumpără astfel mai cu samă de pe la unii economii, cari n'au mijloacele de lipsă pentru a o putea alege și curăți cum se cade.

(Va urma).

Ioan Georgescu.

Școală pentru economie și industria de casă.

— Înștiințare. —

Se aduce la cunoștința onoratului public român, că »Școala pentru economie și industria de casă«, proiectată de reuniunea noastră, se va deschide

cu începerea anului școlar 1905/6 Inaugurarea acestei școli se va face în mod festiv în 28 August n. a. c. la orele 11 a. m., după celebrarea sfintei liturgii din acea zi de sărbătoare.

În anul școlar 1905/6 va funcționa numai secțiunea economică a școlii. Instrucțiunea va cuprinde: a) învățămînt practic: pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legumelor și a poamelor; spălătul, călcatul și îngrijirea rufelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; confecționarea rufelor; b) învățămînt teoretic: economia de casă, chimia bucătăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Elevii, ai căror părinți sau îngrijitori nu sînt în Sibiu, au să locuiesc în edificiul școlii, Strada Baier Nr. 1 (edificiul »Albinei«).

Se vor primi numai elevi, cari au împlinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucțiunea va fi exclusiv în limba română. Se va conversa însă și în alte limbi, îndeosebi în limba maghiară și germană, dar' numai în pauză și la masă.

Taxele prescrise; 1. Fiecare elev internă va avea să solvească o taxă lunară maximală de cor. 50—, din cari se vor achita spezele efective ale școlii, cu excepțiunea remunerațiunii instructoarelor, pe care o achită reuniunea din al său; când spezele efective vor fi mai mici, diferența se va restitui elevii. 2. Fiecare elevă externă va avea să solvească o taxă lunară de cor. 40—, pentru care va primi și ameaza și ojina.

Taxele sunt a se solvi tot pentru trei luni anticipativ.

În caz, că o elevă înscrisă deja întrerupe cursul fără motive acceptabile, e datoare a despăgubi reuniunea pentru fiecare lună a anului școlar cu câte cor. 10.

Elevii interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufele necesare, 6 ștergere pentru bucătărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorțurile pentru bucătărie 'și-le vor face elevii înseși; dar' șorțuri pentru casă au să aducă cu sine.

VESELIA.

— Foia glumeață a »Foi Poporului«. —

Țiganul în căruță.

— Dialog. —

De Emanuel Suciu, inv.

(Urmare și fine.)

Românul:

Da de unde o ai pilit?

Țiganul:

Ean' mai lasă-mă cu gluma
Că doar baciul 'mi-o cinstit

Românul:

Poate că de gâlbejită.

Țiganul:

Auleo! mîi cumetriță
Mult mă răfuiesti tu azi,
Cum se fie cu gâlbează,
Că-i cu clopot la grumazi.

Românul:

Hm! vîd că dai spre gazdăcie.

Țiganul:

(Ride.)

Mai dau și spre gazdăcie
Că-'s sătul de sărăcie.

Românul:

Mă cumetre. Deamne ajută
Că mă duc să-mi vîd de oi.

Țiganul:

Cale bună cumetriță
Pace dragoste între noi, (dă mîna)
Dar' te mai întreb de una,
Dar' și tu mai lasă gluma:
Codru ăsta mînce-'l ursu
Tot mai ține, tot mai este?

Românul:

Da de unde, iată capul
Chiar aicea să sfârșeste.

Țiganul:

Ahaha! — noroc și bani.

Românul:

(Trecînd în stînga.)

Și ursul după țigani.

Țiganul:

(Singur.)

Hm! trăsni-o-ar sfîntu glumă
Da urit m'a răcorit.

Uite zău! uite nădragii

Tremură par'că li frig.

D'apoi cei lăpticu tetii

Nu cumva te-ai spăriat?

Stai să sorb un pic din tine

Ș'apoi haida cătră sat, (bea)

Auleo! cum te derege,

Și de foame și de sete.

(Ridică vedrița din nou pe cap și pleacă.)

Acum ține-te nevastă

Că desară fac corastă,

Ba și urdă, ba și brînză,

Ba jintiță, ba și caș

Ș'apoi Vineri dimineața

Tragemi-te la oraș.

Cursul se începe în mod regulat la 1 Septembrie n. și se termină la 31 Iulie n.

Informațiuni mai detaliată se pot primi dela conducătoarea școlii, domnișoara Veturia Papp, Sibiu, Strada Baier Nr. 1.

Comitetul
Reuniunii femeilor române din Sibiu.

Un izvor sigur de înavuțire

sau
Stupăritul.

de
George Maican, învățător.

(Urmare.)

De câte-ori nu veți fi auzit și D-voastră că stupul roiește?

Ei! dar' puțini sunt, cari 'mi-ar putea spune cum vine că stupul roiește!

Ascultați să vă spun tot eu și aceasta minune!

Matca, adică mama fiecărui stup, începe a oua de timpuriu tare, de prin Februarie chiar. Ea ouă mereu și anume s'a aflat că ouă și 3000 de ouă pe zi când timpul e frumos. Ouăle 'și-le depune în celulele fagurilor și din ele se prăsesc albinele. În chipul acesta până colea pe la Rusale, se înmulțesc albinele atât de tare, încât nu mai încap în coșniță. Acuși pe dată-ce se mai prășește o matcă tinăra pe lângă cea bătrână, care a prăsit mulțimea de albine, a sosit și timpul roitului.

Acî ear' e o minunată întocmire.

Matcele nu se pot înțelege amândouă. Mereu se gălcesc, întocmai ca două femei rele, soacra și nora.

Matca bătrână are glas subțire, făcând »tiii!» ear' cea tinăra îi răspunde într'un glas gros făcând »cva cva cva».

Semn mai sigur, e aceasta gălcesire între matce, pentru de a ști că stupul roiește la tot cazul pe dată ce e timp frumos. Cu o zi mai înainte de roire, toate albinele stau în stup, numai foarte puține mai zboară la câmp, ele se grămădesc afară la urdiniș, așteptând semnul de plecare.

În ziua următoare un șgomot mare s'aude în stup, albinele ies cu miile, se

învârtese în aer în jurul stupinei, apoi ear' intră și eșind din nou cu matca între ele, zboară așezându-se pe ceva în apropiere.

Roiul ies de regulă înainte de amezai când timpul e frumos, când însă din cauza timpului nostru se întârzie roirea, apoi și după amezai când cât de cât s'arată soarele. După roiul dintăiu a 9, mult a 10 zi, iese al doilea și după acesta mult 3—4 zile al treilea și chiar al patrulea, une-ori și al cincilea roi. A lăsa stupii să roiească de atâtea-ori e curat nerozie. Chiar și cei mai puțin pricepuți în ale stupăritului știu atât că roirea prea multă e păgubitoare. Pentru aceea stupariul cearcă prin felurite mijloace a împedea roirea prea multă. Dela un stup e de ajuns unul mult doi roi, în cazul că stupul e tare bun.

Stupul care până la sfântul »Petru.« (adecă sfârșitul lui Iunie) nu roiește, după acest termin îl oprim de a mai roi; căci roiul primiți după acest timp n'au când a-și aduna ca să poată ierna. Ba și stupul bătrân, care roiește după acest termin ușurându-se, se strică, ne mai având când se 'și mai adune miere îndeajuns.

Oprirea dela roit se face așa:

Roiul dintăiu e mare, dacă al doilea e mic, te apuci și coșnița în care l'ai luat pe acesta o pui în stupină la locul celei din care a eșit, ear' pe aceea o muți întralt loc. În feliul acesta facem ca albinele din coșnița bătrână să se adune toate la roiul nou, făcându-l astfel bun și pe el. Acesta e un lucru ușor de înțeles, căci albinele rămase în coșnița bătrână, în ziua următoare ieșind la câmp, când se rentorc, intră în coșnița cu roiul, de oare-ce aici își știu locul. În coșnița bătrână rămân albinele tinere, care n'au fost sburat încă pe afară și o sumedenie de pui, cari în scurt timp cresc, înpopulând din nou stupul așa că și el vine în regulă bună.

Prin aceasta procedură, afară că din roiul mic am făcut unul mare, am oprit și stupul bătrân dela roit, ba ce e mai mult trecându-i poșta de roit, l-am făcut să se apuce de lucru, adunând miere, reparând și zidind fagurii, cărora

le-am fost retezat cam de o palmă partea de jos, în care sunt numai căsuli de matcă și de trântori. Retezarea asta todeauna trebuie făcută cu ocazia strămutării coșniței cu stupul ce'l oprim de a mai roi.

Decumva însă și roiul al doilea e mare și e de timpuriu încă lăsăm, să iasă și al treilea roi, făcându apoi cu acesta așa precum s'a spus.

(Va urma.)

»Noul Abecedar« după un an de probă.

Când în toamna anului 1904 am aflat de apariția »Noul abecedar« compus de Dr. P. Șpan, bine cunoscutul bărbat de școală, deși procurasem pentru începători »Abc« de Popescu, la moment am comandat 15 bucăți din »Noul Abc« și studiind »Călăuza« ce mi-s'a trimis, l'am și introdus în școală pentru începători. Și ceea-ce mă face acum a scrie aceste șire despre »Noul Abc« este pe deoparte rezultatul peste așteptare dobândit prin el, ear' pe de altă parte satisfacerea rugării ce mi-s'a făcut de mulți colegi de a da o recenziune asupra lui.

»Noul Abecedar«, după feliul cum e compus și după modul de folosire arătat în »Călăuza«, pot zice că e un adevărat mântuitor al ch'nurilor ce îndurau micii școlari la învățarea cetirii și scrierii cu abecedarele de până acum.

La aparență răsfoind »Noul Abc« și se pare nepotrivit, pentru că unii suntem dedați a vedea deodată și literile scrise și tipărite, altora eară li-ar plăcea să fie ilustrații la fiecare literă, pe când altora nu le prea convine, că așa pe scurt se face trecerea peste literale tipărite, și mai știu cu ce; dar' asculte ori-cine sfatul ce din pățanie îl dau aci și uite tot cu ce s'a obicinuit până acum... Pe toate terenele se fac azi descoperiri nouă și chiar și economul, care se ține încă tot orbiș de modul de lucrat al pământului, învățat de la tatăl, ori moșul său, știm bine că înaintează ca racul, pe când cei cari se silesc a lucra după cerințele timpului de

Hahaha! călcam'ar capra
Vezi apoi să dau de ban,
Vezi apoi să meargă vestea
Ce poate face-un țigan.

Vând cașul pe banii heia
Iau o scroafă cu purcei,
Ear' colea mai cătră toamnă
Pân' te 'ntorci, — suta-'i pe ei.

Ba 'mi-a fâta scroafa eară
Colea 'n luna lui Brumariu,
Hahaha! poștește atunci —
Altă sută la șarpariu.

Două sute!! și mai bine
O căruță cu doi cai...
Tulai ripo mâncuți dinții
Da tu ce noroc mai ai.

Ș'apoi ce mai cai Rupico?
Cai d'abăia 'mpărătești
Ș'o căruță. — da căruță
De care nu prea zerești.

Zvêrlemi-te în ea mîi tote!
Strânge-'mi frânele la cai —
Ean atinge 'mi-'l pe Negru...
Tezar!! drace!!... haida hai!!

(Apucă frânele, ear' vedrița rămâne pe cap.)

Pfiu!! (fluieră)

Trop!! galop! că vine strechia!

(Trimbiță cu mâna.)

Tratraa, tratraa, tralalatraa
Tralala la la la tratra traa!...

Hura dura preste poduri
Pulbere și gălăgie...

Hahaha! și io în căruță
Ca harhanghelu Ilie

Cine vine?! cine vine!?!...

Ș'or întreba toți din sat. —

Cin' să vină da Rupica

Virlistul hêl bogat.

(Cu mâinile mișcă în dreapta și stânga brodind caii.)

Toți se vor feri din cale

Cu căciuilile în mâni

Toți v'or da o bună ziua

Unguri, Sași, Țigani, Români. —

Dară zău și eu atunci
Trebe să le mulțumesc
Numai cum, că uite caii
Tot din mâni am să-'i opresc.

Hm! atunci așa întro stare
Nu am alte ce să fac
Decât colea pe domnie —
Tot așa să fac din cap...

(Plecându-să cu capul, trăneste vedrița jos, ear' acuză de necaz să scarpină în ceafă și fluieră a pagubă.)

— Cortina cade. —

Tiganul în raiu.

Nu știu cum și în ce chip
Un țigan afurisit,
Destul e că el cioroiul
Chiar în rai a nimerit.
Și pe când îi controlează
Pe cei noi veniți Sân-Petru,
Țiganul ce se gândește
Încătrău să dea bietul?

azi, rupându-o cu trecutul, înaintează. Tot așa stă lucrul și cu noi învățători!... Ni-a dat Dzeu bărbați, cari cugetând mereu la binele nostru și prin noi al poporului nostru, află căi nouă și mijloace nouă de a ne putea mai cu ușurință îndeplini chemarea noastră sfântă și noi datori suntem a urma căile arătate de ei, ba apucând pe calea cea bună înșine se ne silim a ni-o face și mai bună și mai ușoară, ca cu atât mai mulțămitor se ne putem îndeplini sfinta chemare ce o avem întru creșterea tinerelor mlădițe ale națiunii, ale fiitorului popor românesc. Ca un așa pas nou ușor și binefăcător e de a se privi și *metodul* cu totul diferit de cele de până acum, arătat în »Noul Abecedar«, de Dr. P. Șpan, apărut în tipografia arhidieceșană, Sibiu, prețul 40 bani. Cu cât vom înbrățișa mai curând noul metod, cu atât școala română își va ajunge mai curând scopul spre care țintește, căci prin *metodul* »Noul Abecedar« copiii sunt puși oare-cum de sine cu mare atragere și interes a învăța cetirea și scrierea, fiind totul numai o jucărie pentru ei, pe când până acum prin vechile metode erau chinuți bieții, așa că mulți ureau școala, fugind ca de un loc merit numai spre chinuirea lor.

Prin procedura ce se cere la »Noul Abc.« cu povești atrăgătoare, mititeii sunt atrași a cerceta școala regulat încă dela început, întocmai ca de un magnet, ceea ce e un mare avantaj, ba chiar prima cerință pentru mersul regulat al învățământului. Așa 'mi-s'a întâmplat și mie! Și credeți-mi, că tot adevărul vorbesc când afirm, că începătorii mei cărora în acest an le-am predat după »Noul abecedar«, acum la finea anului cetesc mai fluent de cât aceia cărora până acum le predăm după vechile *Abcdare* în doi ani de școală. Dacă purcezi întocmai îndrumării date în »Călăuză« nu-ți crezi ochilor, văzând rezultatul la finea anului școlar.

Deci n'am cuvinte de a recomanda din destul tuturor fraților mei învățători, ca cu începerea noului an școlar să delătore vechile »Abecedare« introducând »Noul Abecodar«, căci vina mea să fie dacă nu le-am spus aci purul

adevăr, despre care sunt sigur că și ei unul fiște-carele se va convinge după un an de probă, când imi vor fi mulțumitori pentru sfatul dat.

(Ticușul român.)

George Malcan, inv.

Reuniunea agricolă și pomăritul.

În legătură cu raportul publicat asupra lucrărilor din pomărit ale »Reuniunii române agricultură din comitatul Sibiu«, dăm în cele următoare programul după care s'a urmat instrucțiunea la cursul de pomărit ținut în Seliște în zilele din 15—20 Maiu n. c. sub conducerea vice-presidentului Reuniunii, domnul I. Chirca.

Constatăm din nou, că cursul a constat din prelegeri, deslușiri și demonstrațiuni practice și s'a preles următorul material și anume:

Ziua primă 16 Maiu înainte de prânz. Prelegere. 1. Însemnătatea și rentabilitatea pomăritului în legătură cu descrierea și satorirea sortimentului soiurilor generale și auxiliare de poame rentabile în comitatul Sibiu. 2. Părțile esterne ale pomului-morfologia.

După prânz. Escursiune la grădina de altoi a comunei Seliște. Lucruri generale despre grădina de pomi. Demonstrație grădinei. Ziua a doua în 17 Maiu înainte de prânz. Prelegere. 3. Părțile interne ale pomului-anatomie.

După prânz. Demonstrație asupra prelegerii în grădina subscrișului. Ziua a treia în 18 Maiu înainte de prânz. Prelegere. 4. Procesul de viață al pomului, fiziologia, asimilarea, prelucrarea materiilor nutritive. 5. Școala de pomi comunală, scopul ei, mărimea și închisoarea.

După prânz. Prelegere. 6. Despre sol, diferitele soiuri de sol, alegerea pământului, poziția școlii, pregătirea, ameliorarea pământului de pomi. 7. Împărțirea școlii de pomi. Ziua a patra în 19 Maiu înainte de prânz. Prelegere. 8. Școala de seminat, pădureții, cultura lor, sortarea și păstrarea lor. 9. Planul de cultură, tablele de cultură, turnus, rotațiunea culturilor. 10. Rigolarea pământului în tablele de cultură. 11. Plantarea pădureților în table. 12. Pomii de prăsilă, locul lor în grădină, surceii nobili. 13. Nobilitare: Conform tablei Fr. Lucas-Reutlingen:

Dar' cum sânt șireți nu-'i, vorbă,
Isconditu-și-a un plan
Oă așa-'i tot neamul lor,
Neamul vestit de țigan:
Preste-un părău cristaliu
Drept o punte el se pune
Și sta nemișcat acolo,
Neobservat, de minune.
Sân-Petru când îl zări
El nimica n'a grăit
Ci își alese un cal se umble
Prin raiu știu la călărit,
Și părăul când se-'l treacă,
Drept pe punte merge el
Țiganul răbda potcoave
Încât vai ș'amar de el!
— Ah Sân-Petre, treci mai iute,
Oă mă taie rău potcoava —
Striga Țiganul într'o vreme
Treci, mai lasă zău, zăbava.
— Dar' tu aicea-ai ajuns cioară?
Cum ai cutezat se vie?
Oă p'aicea nu șed morții,
Făr' cei cu sufletul vie.

— Vai Sân-Petre țucuți calul
Și potcoava lui, curat,
Eu am nimerit aicea
Că-'s de părinți blăstemat:
Dada meu, fie iertat,
Tare rău m'a blăstemat
'Mi-a zis că dacă-oi muri
Să mă fac punte la iad.
Ș'ast poruncă părintească
M'a silit se fac ce fac.
— Dacă iadul nu-'i aicea
Sfântul Petru îi grăiește
Aicea, mă cioară-'i raiul,
Tu d'aici te curățește.
Tu te du dară la iad
Cum porunca 'ți-a fost dată
Nu ședeai p'aicea mult
De mai tulburi ceea apă!
— Și p'acolo am fost Sân-Petre,
Însă n'am aflat părău
Ca să mă fac pe el punte,
Îngăduie, nu fi rău!

Chimu.

După prânz. Prelegere. Continuarea despre nobilitări, altoiri și oculări, cultura pomișorilor nobilitați în anul I. II. III. și IV., demonstrațiuni practice de nobilitare în grădina de altoi a comunei Seliște. Ziua a cincea în 20 Maiu înainte de prânz. Prelegere. Continuarea cultivei pomișorilor în deferitele stadii, formarea trunchiului, coroanei, pomișorul gata, plantarea lui, plantațiuni pe drumuri și în pășuni. Practic. Exemplu despre împărțirea unei școale de pomi, măsurarea, împărțirea și planul de cultură.

După prânz. Convorbiri pomologice despre sortiment. Reasumare și încheiere. La acest curs au participat 15 ascultători.

Ioan Chirca.

Reuniunea

învățătorilor români uniți din arhidieceșă.

De lângă Murș, Iunie 1905.

Comitetul central amintește în raportul său din 3 Nov. 1904 către adunarea generală despre »Foaia Școlastică«, organul reuniunii, următoarele:

Între mijloacele specificate în §-ul 3 al statutelor reuniunii, prin care aceasta se născuște a-și ajunge scopul, este și edarea unei foi, reviste pedagogice, care să servească ca organ al Reuniunii.

Comitetul nu insistă asupra unei foi pedagogice pentru învățătoria unei arhidieceșe, ba chiar a unei provincii metropolitane dar' accentuează în raportul său fără de acest organ mersul afacerilor reuniunii încă ar fi mult mai anevoios.

Reuniunea continuă cu edarea »Foaiei Școlastice«, organul ei, care acum împlineste anul al VI-lea de existență. Comitetul redacțional și-a dat toată silința, ca acest organ să corăspundă misiunii sale. Durere însă, că spriginul, și în special sprijinul material îi lipsește.

Comitetul central zice mai departe în raportul său, că învățătorii noștri încă tot nu-și fac chestie de ambiție din sprijinirea organului reuniunii singură foaie de specialitate. Senatele școlare, cărora li-s'a impus prin ordin consistorial abonarea ei, din casele școlare, încă nu-și fac datorința. Ar fi foarte trist și dureros, dacă am lăsa să apună acest unic organ, prin care ne mai putem comunica ideile.

În legătură cu aceasta se vedem acum, ce zice comitetul redacțional despre activitatea sa dela 8 Noemvrie 1903 până la 3 Noemvrie 1904, adevă zău adunării comitetului central.

Sunt aproape împliniți 6 ani, de când adunarea generală a reuniunii, respective comitetul ei central, în ședința sa dela 10 Ian. 1899 a însărcinat cu redigiarea foaiei școlastice pe comitetul redacțional. Comitetul acesta, deși cunoaște bine greutățile, ce va întâmpina în calea sa, totuși doritor și el de înaintarea culturală a învățătorilor și a școlii noastre populare, a primit cu bucurie sarcina onorifică și 6 ani deardândul a isbutit să susțină și conducă organul reuniunii către ținta sa.

Nici lipsa de sprijin moral și material, nici indiferentismul și indolența unora nu l'au înfricat și abătut dela propusul său, dela lupta pentru idealul nostru, care a fost și va fi: Consolidarea și cultivarea corpului învățătoresc dezvoltarea și înflorirea școlii noastre naționale și a reuniunii noastre.

Este o maximă prea bine cunoscută și probată prin experiență, că: »Școala este învățătorul«. Cum e învățătorul, așa-'i și școala lui,

Ca să avem școli bune, trebuie să avem și învățători harnici, conștii de chemarea lor și devotați cauzei, ce reprezintă. Avem lipsă de învățători cu adevărată cultură.

»Murșanul«.

Ulise, viteazul din Ithaca.

Povestire istorică de **Silvestru Moldovan.**
(Urmare).

Și Ulise spuse Feacilor cum a rătăcit pe la Ciconi și Lotofagi cum era să-l mănec de viu uriașul Polifem, apoi le povesti despre Lestrigoni, despre Eol și despre Circe, despre fioroasa Scilla și Charibde și despre toate pățaniile și suferințele îndurate, așa cum vi le-am povestit eu. Și vorbele îi erau triste și înduioșătoare, — cum e glasul paserilor călătoare, — că mă rog, cine în lume a pățit, — atâtea câte Ulise cel vestit, — aruncat pe ape în depărtări, — prin ostroave și necunoscute țări, — și pe acolo multe suferind — până-ce soții i-au perit pe rând — așa, că abia singur a scăpat — de năcazuri și griji încărcat...

Feacii îl ascultară uimiți, ear' după ce găta cu povestea, îi dăruiră multe scumpeturi și Alchinos porunci corăbierilor săi, să întinză pânzele corăbiei și să-l ducă acasă, în ostrovul Ithaca. Așa plecă Ulise spre patria mult dorită și era tocmai în zori de zi, când se opri corabia la mal. Ulise, trudit cum era, adormise și corăbierii, ca să nu-i strice somnul, îi făcură un pat moale de verdeață și-l puseră pe uscat, apoi își vekeră de drum spre casă.

Dar' lasă, că o și pățiră. Că mă rog, Poseidon, înfricoșatul zău al mărilor, numai după-ce Ulise a fost pus pe uscat în Ithaca băgă de seamă, că viteazul totuș a sosit acasă și în mânia lui opri corabia Feacilor în mijlocul apelor și o schimbă în o stâncă puternică, care se înălța din valuri asemenea catargurilor corăbiei.

Intr'aceste Ulise se deșteptă din somn și cum dimineața se pusese o ceață deasă și negură pe plaiuri, Ulise nu-și recunoscă în pripă patria și vekerându-se singur, gândi, că earăș se va fi rătăcit în vre-o țeară necunoscută. Și în durerea lui începă a se tângui amar... dar' întristarea în curând i-se schimbă în bucurie, că mă rog, negura începă încet cu încetul a se împrăști și Ulise își recunoscă munții și văile. Atunci vesel dădu mulțumită zeilor și sărută pământul iubit al patriei, pe care nu-l vekeruse de 20 de ani.

Că vedeți dragii mei, numai aceia veți ști ce a simțit Ulise, când și-a vekerut locul nașterii, cari ați fost duși din sat doi-trei ani în străini și apoi v'ați întors acasă la căminul părintesc, la locul, unde ați vekerut întâiu lumina zilei și unde v'ați petrecut cele mai frumoase zile din vieță, zilele copilăriei sburdalnice și fără de griji. D'apoi Ulise săracul se nu se bucore, după ce a lipsit deacasă zi cu zi douăzeci de ani încheiați? Dar' apoi lasă că nici el nu s'a gândit, cum va găsi lucrurile acasă. Că rogu-vă să lipsești de acasă numai o săptămână două și vei afla schimbări d'apoi după atâtea mar de ani. Și să și făcură mari schimbări în casa lui Ulise. Căsenii aproape toți îl credeau mort. Numai două ființe nu se puteau împăca cu acest gând, femeia credincioasă, Penelope și băiatul lui Ulise, Telemach, care acum era ficior mare.

(Va urma.)

Știri econ., comerc., jurid., industr.

Nouă bancă în Bihor. În Vașcău (comit. Bihor) s'a întemeiat o nouă bancă românească, cu numele »Șoimul«. Capitalul social e de 50,000 cor.

Sămănăturile în România. După rapoartele consulului austro-ungar din Iași sămănăturile în Moldova sunt în o stare foarte frumoasă, cu deosebire cele de toamnă. Rapița, care nu a perit în eamnă, încă e frumoasă.

Asemenea se vestește din Tulcea, că în Dobrogea s'au dezvoltat frumos sămănăturile Viile promit roadă îmbelșugată, unde n'au fost băntuite de filocseră; asemenea va fi roadă bogată de poame cu deosebire de cireșe, vișini și de nuci.

Premii pentru plantare de păduri. Dl ministru al agriculturii publică concurs la două premii de câte 1000 coroane, două de câte 800 coroane, două de câte 600 coroane și douăsprezece premii mai mici, a căror sumă e câte de 500 și 200 coroane, pentru plantări de pădure pe locuri sterpe, spalate de apă, ori nisipoase. Premiile să vor împărți în 1910; plantările trebuiesc însă înștiințate încă în anul de față, cel mult până în 25 Septembrie la comisia silvanală administrativă, ori inspectorului reg. silvanal.

Cei cari voesc să concureze la premiile mari, trebuie să fi împădurit un teritor de cel puțin 25 jugere cadastrale ear' la celelalte douăsprezece premii mici pot concura cei cari vor arăta, că au împădurit 5—10 jugere,

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Șeica-mică.

Subscrisul în numele poporului român gr.-cat. din Șeica-mică și pe calea aceasta aduc cele mai cordiale mulțumite traților Români aflători în America, cari la apelul dat de comitetul bisericesc, prin marinosul colectant Ioan Stoica din loc, au binevoit a contribui cu obolul lor într'u ajutorarea sfintei noastre biserici, în modul următor:

Iosif Vișe, Șeica-mică 2 dolari, 25 cenți; Ioan Stoica, Șeica-mică 2 dolari 25 cenți; George Stancu, Palos 25 cenți; Simion Căzian, Sebeș 25 cenți; Ioan Dănelaș, Șibot 25 c.; Mihu Maxim, 25 c.; Maria Dănilaș, Alțina, 10 c.; P. Fatu, Paloș 50 cenți; Todor Iosif, Balomir 50 cenți; George Mihu, 50 cenți; Nicolae Mihu, 25 cenți, Iosif Popa, Ioan Forcoș, câte 50 cenți din Vinerea; Vasile Maxim Sebeșul-inf. 25 cenți, Iosif Anghel, Sebeșul-inf. 25 cenți; Zaharie Hoisan, Dumitru Hoisan, câte 50 cenți din Saschiz; Petru Rus, Teofil Manta, Nic. Rus, Ioan Rus câte 25 cenți, Craifalău; Teodor Manta, Craifalău 15 cenți; George Nementef, Macedonia 25 cenți; Toma Mohu, Vas. Șoim, câte 10 cenți din Macedonia; Ioan Anghel, Balomir 10 cenți; Ioan Frățilă, Calvasăr 25 cenți; George Butilă, Săsăuș, 10 cenți; Vasile Stefan, Ucea-de-sus 10 cenți; Teodor Becu, Vidra-de-jos 20 cenți; George Guia, Vidra 20 cenți; George Forșea, Paloș 10 cenți; Ioan Forșea, Paloș, 15 cenți; Nic. Gândea, Ucea-de-sus, 25 cenți, și Iacob I Cosgaria, Vad, 25 cenți.

Atotputernicul D-zeu din isvorul nesăcat al bogăției sale se le răsplătească însușit tuturor acestor binefăcători jertfa adusă spre mărirea și podoaba casei sale.

Virgil Stanciu.

CRONICĂ.

Numire. Protopopul gr.-cat. român al Aradului, dl George Telescu, a fost numit canonic în Lugoj.

Dela universitate. »Voința Poporului« din Cernăuți scrie următoarele: Un caz trist și regretabil, care ne arată din nou cum stăm cu drepturile noastre la univerzitatea din loc, s'a întâmplat zilele aceste cu ocazia unui riguros, la care i-s'a oprit profesorului nostru universitar Dr. Sbiera de a examina în limba română, Felicităm cu căldură pe venerabilul profesor pentru modul hotărît, în care a refuzat să urmeze acest ordin.

Nou solu de țigarete Direcțiunea monopolului tăbacului din Ungaria aduce la 1 Iulie în circulație un nou soi de țigarete cu numele »Duna«. Precum se spune, noua țigaretă e plăcută la fum, deși costă numai 2 bani (1. crucer).

Bandă de hoți în Sârbia. Poliția din Belgrad a descoperit o mare bandă de hoți, care făcea jăfuiri și omoruri în întreaga Sârbia. Capul bandei e Arsa Filipovici, care în timpul din urmă trăia în Jagodina și era cunoscut ca măcelar bogat. El lua parte numai la jăfuiri mari, la cele mai mici făcea numai planul pentru soții săi. Filipovici vorbește 7 limbi, a umblat cu banda lui și prin Europa și a fost de mai multe ori prins, dar tot deuna a isbutit să fugă.

Frizer român în mare cinste. »Drapelul« scrie următoarele: Ardelean, frizer la curtea împărătească din Viena, Român bănățean a fost chemat la Berlin cu prilejul căsătoriei moștenitorului german de tron, ca să facă frizura miresei Cecilia. Frizerul Ardelean frizase adecă pe împărăteasa Germaniei la nunta lui Rudolf și arta lui de a friza a mulțumit pe deplin pe împărăteasa. Ardelean a primit acum la Berlin multe și mari daruri dela membrii familiei domnitoare germane. Foile din Budapesta se fac proaste și-i zic lui Ardelean »Ardeliano«, voind să-l prezinte ca Italian. Foile din Viena însă îl prezintă ca Român.

Oameni înecați în vin. În orașelu. Pirri din Sardinia (insulă aparținătoare Italiei) s'a întâmplat nrmătorul caz ciudat: Neguțătorul de vinuri de acolo, Antoniu Rocca, avea în pivniță în o mare albie (bazen) lăcută anume, la 2000 de vedre de vin vechiu, care era acum să fie așezat în buți. Un om scotea de aici cu un vas vin în ciubere, când de-odată ameți și căzu în lacul de vin. Doi alți oameni săriră să-l scoată, dar și ei căzură amețiți în vin și asemenea o păți și fiul proprietarului. Toți patru s'au înecat în vin. Ei au fost amețiți de acidul carbonic, un gaz, ce s'a dezvoltat din puterea vinului, — Toate ca toate, dar aici ar fi trebuit să fie vestitul Leonat din Longobarda.

»Fata pădurii«. Feciorul Ioan Filipoiu din Rodna-veche a dispărut acum de curând — scrie »N. H.« — fără să i-se fi putut da de urmă. Peste câte-va zile, el a fost găsit între niste stânci din Valea Vinului într'o stare de plâns. Tot corpul îi era sfâșiat, hainele și șerparul zdrențuite și el însuși istovit și paralizat, încât nu se putea ținea pe picioare, ci se țira numai în brânci. Oamenii au alergat la fața locului să vadă pe nenorocitul fecior. Acesta a povestit apoi, că i-s'a arătat »fata pădurii« și l'a silit să-i zică din fluer zile întregi nemâncat și nebeut, ear »fata pădurii« juca. Când se obosia și nu mai putea zice, »fata pădurii« îl lua la bătaie și îl chinuia, nelăsându-l până nu a căzut jos fără simțiri. Feciorul a fost examinat de medici, cari au constatat, că suferă de epilepsie și că într'un acces provenit din această boală a eăzut printre stânci și și-a strivit membrele. Poporul însă crede tare în spusele lui Filipoiu.

Căsătorie. Tinca Simonescu și Dr. George Proca (Sibiu) căsătoriți.

—*

Pensionarea comandantului Probst. Generalul de cavalerie Emil Probst de Ostorf, comandantul corpului XII de armată staționat în Sibiu, la cerere proprie a fost trecut la pensie cu ziua de 29 Iunie. Urmașul său se zice, că va fi generalul de divizie baron Malovetz din Gratz.

—*

„Clubul român”. Din Cleveland Ohio (America) ne scrie dl Axente German, că societatea Românilor aflători acolo, cu numele „Clubul român” cu 1 Iulie c. devine și societate ajutoare, în înțelesul unei propuneri făcută în Februarie c. de membrul Ioan Opreș și desbătută și primită în adunarea generală din 11 Iunie, ca un nou paragraf în statute. În înțelesul acestui paragraf fiecare membru are dreptul la beneficii numai după patru luni de la intrare; beneficiul e 5 dol. 10 cor. pe săptămână, în cas de boală, ear' în cas de accidente, când cineva și-ar pierde vr'un membru, nefericitul va primi suma de 75 dolari (375 cor.) pentru totdeauna, ear' în cas de moarte aceasta sumă se va da familiei orfane, însă neavând rudeni, beneficiul va rămâne în fondul societății. În ședința viitoare din Iulie se va propune, ca societatea să ia numirea de „Carmen Sylva”.

Cu ocazia aceasta, dl German, corespondentul societății face cunoscut, că la aceasta societate poate fi ori-și-care persoană membru onorific care trimite societății opuri (broșuri) franco în valoare de 1 dol. (5 cor.) și se va însemna și ca membru donator, asemenea va primi și cartea de membru, un frumos model, ear' cine va trimite opuri în valoare de 2 dol. (10 cor.) va primi și o încântătoare cocardă, asemenea statutele și un boton în colori.

—*

Congresul „Ligei culturale” s'a ținut la Rusali în București. De president a fost ales dl Petre Grădiștean.

—*

Tinca Simonescu și Dr. George Proca, din prilejul cununiei lor au dăruit fondului de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, suma de 10 coroane.

—*

Doi anarhiști spre Europa. Poliția din New-York a avisat polițiile europene, că din Patterson au plecat spre Europa doi anarhiști primejdioși, cu numele Pasquale și Corcione, cu scopul de a ucide pe un domnitor european.

—*

Român transilvănean care cutrieră pământul pe jos. „Drapelul” scrie următoarele: La 17 Martie a plecat din Sofia pe jos Românul transilvănean Mano Lacu și la 17 Iunie n. a sosit la Sarajewo în Bosnia. Dânsul are de gând să cutriere toată lumea pe jos în 7 ani. Nu și-a luat cu sine decât o traistă, un băț și 3 bănuți (fileri). Pe unde ajunge, vinde cărți postale ilustrate (portretul său) și trăește din banii ce-i câștigă pe această cale. Pe mâna stângă poartă tricolorul românesc, bulgăresc și sârbesc, adecă al țerilor prin cari a trecut până acum. Pe pălărie poartă o panglică cu inscripția „Le touriste Mano Lacho, Roumain de Transylvanie”.

—*

Jude sinucis. În pădurea dela Pecica s'a sinucis săptămâna trecută cu un glonț de revolver, judele Kugler, conducătorul judecătoreștii cercuale din Arad. Causa se zice a fi datorii.

—*

Dobele casate. Ministrul de resboiu al Franciei, Bertheaux a casat dobele din armată, rămânând numai trimbițele. Causa este, că în doi ani, cât ține slujba militară, nu se pot învăța bine dobașii.

—*

Inecat. În riul Sebeșului s'a inecat Mercuri săptămâna trecută scriitorul notarial din Șugag Ioan Ilie, voind să se scalde.

—*

Anuarul școlii civile de fete din Sibiu, pe anul 1904/5 a apărut zilele aceste. În fruntea lui e o descriere de călătorie: De pe țărmurile Campaniei și Siciliei, de dl prof. Victor Păcală. Apoi urmează știri școlare, din cari aflăm, că numărul elevelor a fost 95, toate române. Din aceste 66 au fost în internat.

Curs de vierit. Din 19—21 l. c. dl inspector de vii Dezső din Aiud, în conțelegere cu autoritățile din Sebeșul-săsesc a ținut la pepiniera statului din Vintul de jos (Alvincz) un curs pentru altoirea viței americane în verde. Din preturile Sebeș, Mercurea și Seliște aproape toate comunele cari se ocupă cu vieritul au fost reprezentate prin trimișii lor la acest curs. Mai bine au fost reprezentate comunele Apoldul-de-sus cu 8 sași, și Aciliul cu 10 feciori tineri sub conducerea învățătorului N. Iosif. De toți au fost 80 participanți.

Cartea dlui Aurel Ciato: „Note și reflecțiuni la situația pol. a Românilor din regatul Ungar”, ce am anunțat-o în nrul trecut, este de interes deosebit și se poate căpăta dela autorul, aflător până în 12 Iulie c. în Ocna, și în librării. Prețul 1 cor. pentru România 1 leu 20 bani.

Șahul eseavat. Șahul Persiei se află în Europa, la scaldă Contrexeville din Franția. El a trecut prin Viena, unde a fost oaspele monarhului nostru. În legătură cu aceasta amintim, că un architect, care avea să capete 3000 cor. dela Șahul pentru zidirea pavilionului persan dela espoziția din Paris l-a înproceșuat și sosind acum Șahul în Franția, a cerut esecutie pe bagagele lui.

Convocare. Despărțământul „Alba-Iulia” al „Asociațiunii” își va ținea adunarea generală ordinară Mercuri în 12 Iulie a. c. în ziua de Sf. Petru și Pavel în școala din Benic la 2 ore d. a. Din program amintim:

Raportul comitetului și al cassarului. — Alegerea unei comisii a) pentru censurarea raportului, b) pentru înscrierea și încasarea taxelor dela membrii noi și rapoartele lor. — Disertațiune populară. — Statorirea bugetului despăr. pe 1905/6. — Reconstituirea despărț., espirând mandatul comitetului vechiu.

La aceasta adunare sunt rugați a participa toți membrii „Asociațiunii” de pe teritoriul acestui despărțământ și toți doritorii de înaintarea poporului nostru. Pentru comitetul despărț. „Alba-Iulia” al „Asociațiunii” Sim. Micu, dir. desp. Dr. Ioan Marcia c, not.

Toți medicii consideră apa amară naturală Francisc-Iosif ca singurul mijloc salic de purgație, plăcut la luat, care luat în doze mici are are efect absolut sigur durabil solvent. La 10 espoziții universale distins cu medalia de aur. Se poate căpăta pre-tindenea.

Așa numită nervositate a copiilor, care se manifestă prin aceea, că copii strigă mult și sunt neliniștiți, nu dorm și tresar, se bazează în multe casuri pe constipație cronică care s'a iscat în urma nutririi grase cu lapte de vacă. La lapte de vacă subțiat adaugând în a lui Kuleke pentru copii, care face moale laptele în stomacul băiatului, resistă contra fermentării în intestire, sistează constipațiile și umflătura, băieții vor fi mai liniștiți, dorm timpul potrivit, primesc de nou apetit bun și prin aceasta se desvoaltă earăș bine.

E miraculos rezultatul, la care ajung st. Doamne prin folosirea laptelui de caștaveți, veritabil englez. Depărtează din pielea feței după câteva zile pistrii, bubifele și alte boale de piele, netezește crețele, dă feței, fără a fi stricăcios pielei, un teint alb, proaspăt și fin. Este un mijloc distins la espozițiile din Paris și Viena, care, ca și la noi, așa și în Anglia strimtoarează repede toate celelalte mijloace de înfrumșetare. O sticlă 2 cor. la ea un săpun de caștaveți veritabil 1 cor. și pudră 1 cor. 20 bani. Se poate căpăta în fiecare farmacie. Espedarea pe poștă prin farmacistul C. Balassa, Budapesta — Erzsébetfalva. Depou principal în Sibiu: farmacia I. C. Molnár. 32 2—3

Din public.*)

Doi sfințe steșnice mari, icoana Învierii Domnului și o candelă le-au dăruit sfinței biserici unite din Sărata vrednicii noștri oameni, cari au fost călătoriți în Nord-America în anul 1904/5, fiind cu toții așezați în orașul Indiana-Polis, i-a învrednicit D-zeu de au putut dărui suma de 60 florini pentru acestea 2 steșnice etc. și oamenii cari au făcut acest frumos dar sunt următorii cu numele:

George N. Oana, Filimon Radu, Nicolae Căplea Nicolae Bărdașiu, Andreiu Onescu, Andreiu G. Lupea, George Căplea, Nicolae Onea Stanciu, Gavrilă Onescu, Ioan George, Isac Patea, Ioan Ioan Chițiu Lupea, George G. Ceposu, Nistor Ioan Căndea, Dionisie Rosta, Dionisie G. Stanciulia, Nicolae G. Stanciulia, Zafiu G. Lupea, Toader Ioan Chițiu Lupea, fiecare câte 1 dolar 41 cenți, toți din Sărata. Ca purtători de grije au fost însărcinați Nistor Mesariu, preot unit și Ioan I. Balia, ambii din Sărata.

Atotputernicul Dumnezeu se le răsplătească aceasta dăruire înzecit și însuțit și se-î aducă iară la sălașul de unde au plecat sănătoși.

Sărata, în 14 Iunie 1905.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta, Redacțiunea nu e responsabilă.

Producțiuni și petreceri.

In Benic.

Despărțământul Alba-Iulia al „Asociațiunii” își va ținea adunarea sa generală la Benic în ziua de Sf. Petru 12 Iulie st. n. a. c. după amezai la 2 ore. Cu acest prilej înțeligența română din Benic cu concursul mai multor teologi și studenți, aranjează o petrecere de vară în favorul augmentării fondului pentru cumpărarea unui clopot la biserica de acolo. Inceputul după ședință, la 4 ore p. m.

Prețul bucatelor.

In Brașov.

Bucatele au avut în Brașov săptămâna trecută următoarele prețuri după „Gaz. Trans.”: Grâul cel mai frumos 1 hectol. cor. 15-20; grâu mijlociu cor. 15; grâu mai slab cor. 14-80; grâu amestecat cor. 11-80; sęcără frumoasă cor. 10-40; sęcără mijlocie cor. 10-20; orz frumos cor. 8-40; orz mijlociu cor. 8-20; ovēs frumos cor. 6-40; ovēs mijlociu cor. 6-20; cucuruz cor. 12; mălaiu (meiu) cor. 10-40; mazere cor. 17-40; linte cor. 26; fasole cor. 27; sēmăntă de in cor. 24; sēmăntă de cânepă cor. 14; cartofi cor. 2-70.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

I. M. în Șarp. Se află Costă broș. 3 cor., leg. 4 coroane.

I. J. inv. N—A. In broșură separată n'a esit, numai în foae.

Fil. P. în Zi. Nu o putem da decât „Din public” cu preț de 2 cor. Trimite banii.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul „Tipografiei” Iosif Marschall.

Apa minerală amară 254 17—25
Francisc Iosif

Representanță proprie de ape minerale amare.
V. secț. de med. a Casei generale de bolnavi în Viena.

Silvestru Moldovan

Vânzare repede

4 perechi de ghete cu fl. 2.50

Prin cumpărarea unei cantități enorme de articoli de ghete se vor vinde numai timp scurt pe pret de nimic: 1 pereche de ghete cu șinoare pentru domni și 1 pereche pentru dame, bruni sau negri, cu talpă bătută cu cuie și solidă, mai departe de ghete de modă pentru bărbați și una pentru dame, toate 4 perechile foarte elegant gătite, foarte drăguțe și ușoare. Mărimea după cm. Toate 4 perechile costă numai 2 fl. 50. Expedare cu rambursă sau trimițând înainte banii.

H. WACHTEL

Casă de esport de ghete, Cracovia 309.

— Schimbul e permis, și banii se returnează nesmintit. — 134 1—1

Giuvaerger și graveur

A. MORAWETZ

Strada Cisnădiei 14. SIBIU Strada Cisnădiei 14.

Numai în stilul cel mai nou.

Deposit de **giuvaere, aur, argint și argint de China.**

— Cea mai renumită neguțerie de aurării. —

Atelier propriu pentru lucrări nouă și reparaturi. 76 10—

— Serviciu real. Garanție conștientoasă. —

RECLAMA

permanentă, cu scop și practică este sufletul, factorul dător de viață pentru ori-ce fabrică, întreprindere comercială, industrială și de negoț. Cum, unde și când se poate insera mai cu efect, mai bine și mai ieftin se poate afla în

Expediția de anunțuri

Iuliu Leopold

Budapesta, VII., Erzsébet-körút 54,

unde se mijlocește cu conștientitate, punctualitate și ieftin publicarea inseratelor și reclamelor în toate foile și călindarele din Budapesta, provincă și străinătate. Planuri și preliu. de spese gratis.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru sezonul de primăvară și vară

9 25—52

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Saeko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

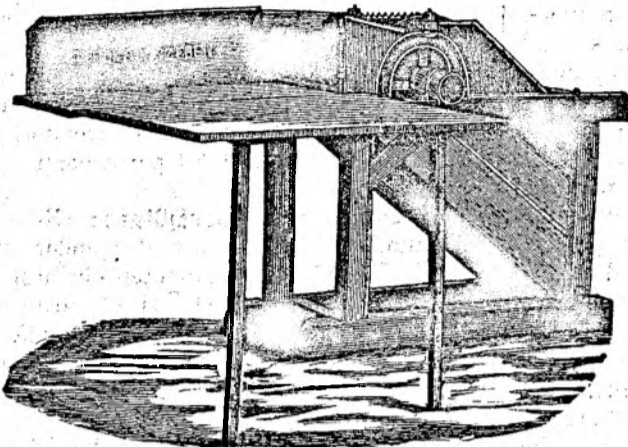
Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu imi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

În cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

Cele mai bune

mașine de împlătit,
de mînat cu mîna, cu vîrtej și cu motor de benzin,
mori de curățit (ciur) în 3 mărimi,
triere, greble pentru fîn,
mori de mînat cu motori, apă și cu mîna

și tot felul de unelte și mașine pentru agricultură în execuție recunoscută de solidă sub garanță.

Prețuri ieftine, condiții de plată favorabile.

Coase cu garanță, calitatea cea mai bună existentă.

70 75 80 85 90 cm. lung.

Costă C. 1.60 1.70 1.80 1.90 2.—

Fiecare coasă ce nu conține se primește îndărăpt numai decât și se schimbă.

Fabrica de mașini agricole **AND. TÖRÖK**
Sibiu, Poarta-Cisnădiei. 126 3—

Catalog franco și gratis.

Cunoscuta hârtie de cigarete egipteană universală

(Yergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

7 33—52

Strada Ocnei.

Anunț.

Am onoare a aduce la cunoștință, că am deschis în

ARAD, str. lemnului (fa uteza) Nr. 1

o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

Vulcu I. Maxim.

Disponend de mijloace indestulitoare și spriginit pe experiențele mele estinse făcute în Austro-Ungaria, Germania și America, mă află în plăcuta poziție a produce și servi pe onor. public cu tot felul de mașini agronomice din material de prima clasă pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

În special fabric diverse mașini de sîmănat, secerat, sfărîmătoare de cucuruz, de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Seitană), prese de vin, pompe, precum și alți articoli de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagere și țiglarii mici și mari, după cele mai moderne și practice sisteme recunoscute în branslele mașinării lor susnumite.

Procur mijlocind prețurile cele mai avantajoasă mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolu, spirt sau gas, garantând totdeodată, atât de construcțiunea mașinilor, cât și de materialul cel mai bun.

Efectuesc totdeodată lucruri de lăcătușerie și tot soiul de reparaturi de mașini cu prețuri foarte moderate, pe lângă un serviciu cinstit și prompt.

121 4—4

Casse de fer și oțel sigure contra focului

și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri ieftine.

Pentru edificiile comunale, de matriculă și parohiale cu prețuri reduse și pe lângă plătire în rate.

A se adresa la:

Prima fabrică trans. priv. ces. și reg. de case de fer și oțel

a lui 131 2—

A. G. ÖSZY, jun.,

Sibiu — Nagyszeben.

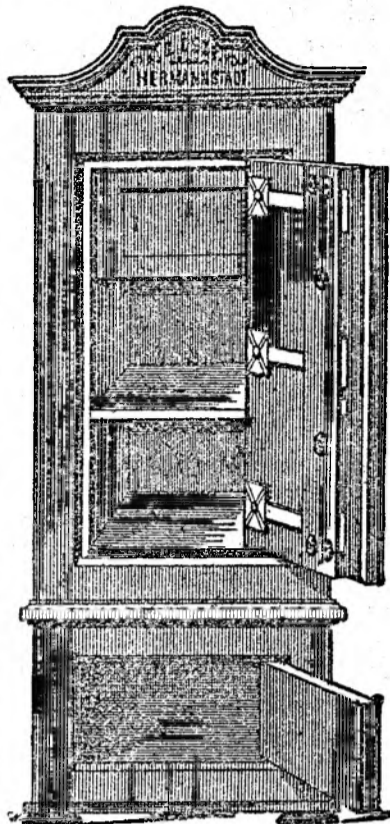
Depotul:

Piața Hermann,
pal. Habermann.

Fabrica:

Str. Măcelarilor Nr. 30,
vis-à-vis de Catedrală.

Preț-curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Orologe, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisdădiei 3,

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de orloage, juveuri, obiecte de aur și de argint al lui Iulius Erös Sibiu (N.-Szeben), strada Cisdădiei nr. 3.

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fie-care obiect este oficială vizibilă „marca”, afară de aceasta să dă garanță în scris despre veritatea fie-cărui obiect.

Prețuri-curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 24 20—52

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Șanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Șanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor.

Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Nr. 160 F.

Gustav Dürr

mechanic.

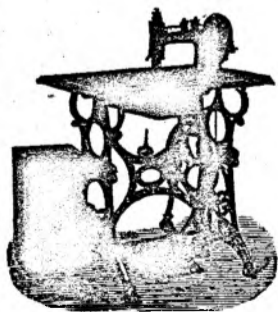
Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat. 6 13—26

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sunt executate prompt, ieftin și conștientos cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

Mașină de vânzare.

Nicolae Albu, proprietar în Mierourea (Erd.-Szerdahely) având două mașini de îmblătit cu vapor, voiește să vândă una din ele. Mașinile sunt în stare bună. A se adresa la dînsul. 107 8—9

Bolnavilor

de lupus și de muschiu de piele le împărtășesc deslușiri gratuit, cum am aflat eu vindecarea mea.

91 11—19

Marienne Miohl,
Viena, V., Pilgramgasse 6.

Informații rog numai în limba germană.

Eu

pentru îngrijirea pielii, special în pentru a alunga pistrii și avea o culoare delicată a feței, nu cunosc un săpun medicinal mai bun și mai cu efect, decât cunoscutul

săpun din lapte de crin

al lui Bergmann

(Marca: doi băieși)

48 17—25

de

Bergmann & Co., Teschen a/E.

Să află de vânzare, bucata à 80 fl. în Sibiu la:

Farmacla „la Ursu”, Piața-mare.

I. B. Misselbacher sen.

Gust. Meltzer, strada Cisdădiei și strada Gusteritei 25.

Prima fabrică transilvană de stearin, str. Cisdădiei.

În Sighișoara: farmacia W. Lingner.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într'o chestiune atât de gingașă a se presenta odată în persoană pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamănuntul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de lecutor și curățitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștientitate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodel seu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmăriți onanici și ale sifilisului, boala albă boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele seculare femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și lutare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la amazi).

Adresa: Dr. PALÓCZ medic de spital specialist: Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 18 15—

Anunț.

Aduc la cunoștința on. public român, că am în deposit mașini de cusut și brodat sistem „Original Singer” spre vânzare și ofer avantajul că dau cumpărătoarelor instrucțiune gratuită în cusut, brodat și croit, în curs de 3 săptămâni, în localitățile mele, Szászsebesul-mare Nr. 11.

Szászsebes, în 30 Maiu 1905.

Cu deosebită stimă

127 8-3

Petru T. Muntean.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, idroterapie rațională, cură de zăr și lapte.

DORNA

în Carpații Bucovinei,
stație a căilor ferate, situată la confluența Dornel
și Bistriței-aurie

Palate monumentale de cără, apaducte din izvoare alpine, canalizație, lumină electrică, cale pentru biciclete, concertele ale muzicii militare dela regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și pe plute.

Succese splendide la boala de nervi, boala femelești și cele de inimă, în anemie, arterioscleroză și exodate. Prospekte gratis. Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi cons. imp. Dr. Arthur Loebel. 105 9-10

Urgent

De-a se arăta, că se se cumpere numai de cele mai bune

perii de dinți.

Schimb gratis a ori-cărei perii de dinți defectuoase. De sine înțeles imaginabil garantează mijloc nesticăcios de curățit dinții

Parfumeria Meltzer

129 2-6

Strada Cisnădiei

Edifițiul Comandei de corp,

Gustav Meltzer

Fabrică de săpun, strada Gușteriții.

CETIȚI

„România Ilustrată”

singura revistă mare, enciclopedică, ilustrată și de actualitate.

Pe lângă o materie literară din cele mai variate și datorită celor mai distinși și gustați scriitori români, ca Coșbuc, Davila, Antemireanu, Tutoveanu, Dr. Crigorovitz, Radu Rosetti, Sadoveanu etc., revista „România Ilustrată”, care apare în București, sub direcțiunea dlui Ioan Rusu Abrudeanu, conține în fiecare număr între 40 și 50 de ilustrațiuni de actualitate din țeară și străinătate.

„România Ilustrată” este cea mai răspândită și mai apreciată revistă de familie. Apare odată pe lună în câte 4 coale.

Costul abonamentului — 24 lei pe an și 12 lei pe jumătate de an — se poate trimite cu mandat postal pe adresa: Administrația revistei „România Ilustrată”, București, str. Regală Nr. 1. 130 2-5

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent contra intabulării și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:
cumpărarea și vânzarea de efecte publice
monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,
incasarea de cambii, checuri și asemnări,
predarea de asemnări și bilete de credit
pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

inchirierea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului
și a spargerii, etc. 1 25-52

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Frideric Baumann,

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 2,

recomandă cu prețuri ieftine

novitățile de seson

in

artici de modă, manufactură, albituri, de țesetorie

și mărfuri mărunte,

între acestia: covoare, stoffe pentru haine de dame, bluse, ploiere și umbrele, artiții pentru bicicliști și turiști etc. etc.

Deposit în comisiune

dela

țesetoria premiată a lui Ferdinand Baumann în Sebeșul-săsesc
cu prețuri originale de producție cu bani gata.

Cu prețuri de deposit conform preț-curantului ilustrat singur veritabile

albituri de lână originale normale

de-ale prof. Dr. Jaeger,

din fabrica singur concesionată și premiată de mai multe-ori

W. Benger fii în Bregenz.

115 3-6

Victor Dahinten,

negustorie de fer

în Alba-Iulia, lângă Fântână.

Recomand marele meu deposit în pușculițe (sprizuri) de peronospora de cele mai bune, și pe așteptare (accept), cum și toate soiurile de artici de fer și oțel, fere de plug, osii, cuptoare, spârherduri, cuie, șiroafe, pente de fer, trestie de stocatură, vase de culină, revolvere, patroane, coase, sape, lopeți, artiții de gumi, etc. toate de calitate cea mai bună și cu prețurile cele mai ieftine.

101 7-10

Cu distinsă stimă

Victor Dahinten.